

КОСТРОМІНА І.О.

студентка 3-го курсу екологічного факультету Житомирського національного агроекологічного університету, м. Житомир

РОБОТОДАВЕЦЬ ЯК СУБ'ЄКТ ТРУДОВОГО ПРАВА

Для формування в Україні ринкової моделі трудових відносин роль роботодавця є ключовою. Його діяльність спрямована на наповнення трудових відносин реальним змістом. Тема правового статусу роботодавця, в нашій країні, є надзвичайно актуальною, оскільки трудове право, як самостійна галузь, надзвичайно активно розвивається під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників що обумовлено також

необхідністю адаптації національного законодавства до європейських стандартів у зв'язку з наміром України увійти до Європейського Союзу, країни якого випереджають нас у розвитку виробничої демократії.

Велику увагу питанню, щодо визначення правового статусу роботодавців, приділили відомі вітчизняні вчені, зокрема: Я. І. Безугла, В. С. Венедіктов, І. В. Зуб, А. Р. Мацюк, В. В. Лазор, В. І. Прокопенко, Н. М. Хуторян та І.М. Якушев, О.М. Ярошенко та П.Д. Пилипенко. Останній визначає роботодавця - як суб'єкта трудового права, як особу, яка надає роботу іншій особі на підставі трудового договору, у тому числі в разі обрання чи призначення на посаду. [4, с. 164].

Сучасні трудові правовідносини представлені досить широким колом суб'єктів, які залежно від виду цих правовідносин взаємопов'язані між собою суб'єктивними правами та юридичними обов'язками. Одним з головних суб'єктів трудових правовідносин як ми вже зазначили, вважається роботодавець. На відміну від працівника він є більш універсальним суб'єктом трудового права, оскільки бере участь не тільки у власне трудових відносинах (індивідуальних), а й у колективно-трудовах та інших правовідносинах, що тісно пов'язані з трудовими. Це насамперед правовідносини з органами працевлаштування, з органами, що виконують нагляд і контроль за дотриманням трудового законодавства, з органами, які розглядають індивідуальні та колективні трудові спори, та ін. [1, с. 77]. У Законі України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», зазначено, що роботодавець - це власник підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, виду діяльності та галузевої належності або уповноважений ним орган чи фізична особа, яка відповідно до законодавства використовує найману працю [2]. Іншими словами, роботодавець - це юридична особа (організація) або фізична особа, котра укладає трудовий договір з працівником та вступає з ним у трудові відносини.

В особі роботодавця можуть виступати державні та комунальні підприємства, фізичні особи, приватні організації, колективні підприємства й організації та держава. Держава, в якості роботодавця, виступає для співробітників органів внутрішніх справ, суддів, військовослужбовців, прокурорських працівників та державних службовців.

У випадках, встановлених у КЗпП, як роботодавець може виступати й інший суб'єкт, який наділений правом укладати трудові договори.

Власник може здійснювати управління підприємством не тільки безпосередньо, а й за допомогою уповноваженого ним на управління органу. Це можуть бути посадові особи (або одноосібний орган) чи колегіальні органи (до них належать ради правління та комітети).

Уповноваженим власником на управління на собою виступає керівник підприємства який призначається або наймається власником чи обирається власниками майна.

При призначенні чи обранні власником або уповноваженим ним органом керівника підприємства на посаду з ним укладається контракт, в якому визначаються строки обрання або призначення, права, обов'язки і відповідальність перед трудовим колективом та власником, умови його матеріального забезпечення і звільнення з посади з урахуванням гарантій, передбачених договором або угодою (контрактом), та законодавством України. Керівник підприємства має можливість самостійно вирішувати питання діяльності підприємства, за винятком тих питань, які віднесені статутом до компетенції інших органів управління даного підприємства. Власник майна не має права втручатися в оперативну діяльність керівника підприємства. Трудовою правосуб'єктністю можуть володіти не тільки організації, які визнаються юридичними особами, а й структурні підрозділи організації, наділені правом прийняття й звільнення працівників, що мають окремий фонд оплати праці. [3, с. 564].

Зауважимо, що адміністрація організації, як суб'єкт трудового права, може користуватися особливим правовим становищем. Вона може бути стороною організаційно-управлінських відносин з трудовим колективом і виборним профспілковим органом організації.

Уповноважений власником орган виступає суб'єктом трудового права, будучи стороною у відносинах з уповноваженими на представництво трудовим колективом органами трудовим колективом по встановленню умов праці та застосуванню чинного законодавства про працю.

Обов'язковою передумовою виникнення трудових відносин є наявність у його суб'єктів трудової правосуб'єктності (праводієздатності). Трудова правосуб'єктність у роботодавця виникає з моменту державної реєстрації і припиняється при ліквідації організації. Моментом виникнення трудової правосуб'єктності для установ є затвердження штатного розкладу і відкриття у банку рахунку оплати праці.

Роботодавчі властивості громадян виникають лише із досягненням повноліття (18 років). Тобто трудова правосуб'єктність громадян-роботодавців за віком її настання не збігається з трудовою правосуб'єктністю громадян-працівників.

Отже, будучи суб'єктом права, роботодавець наділений певними правами та обов'язками, які зазначені у КЗпП. Слід зазначити, що роботодавець створює нові робочі місця, провадить організацію та створює умови для залучення найманої праці, забезпечує трудові права та соціально-трудова гарантії працівників, а також бере участь у трудових відносинах з трудовим колективом, професійною спілкою та іншими учасниками трудових правовідносин. Залежно від того, наскільки у державі будуть створені належні умови для функціонування роботодавця, чітко визначено його правове становище, значною мірою залежить те, наскільки ефективними будуть трудові відносини.

Список використаних джерел:

1. Пилипенко.П.Д. Трудове право України: академічний курс: підруч. для студ. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. - [2-е вид., перероб. і доп.] - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. - 77 с.
- 2 Про організації роботодавців,їх об'єднання,права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012.№ 5026-VI./ ВВР.-від 2013р №32.- ст 1.
- 3.Трудове право України: підручник / Ред. Н.Б. Болотіна, Г.І. Чанишева. - К. : "Знання", 2001. - 564 с.
- 4.Пилипенко П. Д. Проблеми теорії трудового права: монографія. - Львів: Видав. Центр Львів нац. ун. ім. І. Франка, 1999. - С. 164.